

Таким чином, ефективне використання резервів життєздатності промислового підприємства потребує систематичного і найбільш повного їх виявлення. Це завдання може бути вирішене в ході аналізу всієї діяльності підприємств промисловості, який дозволяє виміряти, зіставити та визначити величину даних резервів. На підставі такого аналізу суб'єкт господарювання може розробити стратегію власної життєздатності.

Аналіз діяльності підприємства промисловості по підвищенню рівня життєздатності передбачає оцінку поточних результатів господарської діяльності на основі виявлення його потенціалів [організаційного, науково-технічного, виробничо-технологічного, соціального, фінансово-економічного], загальних результатів господарської діяльності; фінансового положення і платоспроможності; ефективності виробничої діяльності; ступеня адаптації до умов ринкового середовища за певний проміжок часу.

Варто відмітити, що аналіз господарської діяльності підприємства та аналіз його життєздатності мають багато спільного. Це проявляється в тому, що при аналізі життєздатності неможливо обійтися без великої групи показників, які, як правило, використовуються при проведенні загального аналізу виробничо-господарської діяльності. Разом із тим аналіз життєздатності має і свої специфічні особливості.

По-перше, оцінка життєздатності, тобто розрахунок показника життєздатності промислового підприємства, є вихідним моментом для його виробничо-господарської діяльності в умовах ринкової економіки.

По-друге, вивчення життєздатності має вестися безперервно і систематично, враховуючи при цьому стадію життєвого циклу продукції. Такий підхід дозволяє своєчасно приймати рішення про оптимальні зміни товарного асортименту, необхідності пошуку нових ринків чи нових ринкових ніш, розширення та створення нових виробничих потужностей.

По-третє, оцінка рівня життєздатності підприємства обумовлює необхідність використовувати ряд показників, без аналізу яких можна обійтися при загальній оцінці виробничо-господарської діяльності промислового підприємства. Ці показники, перш за все, свідчать про міру стійкості його положення, здатності випускати продукцію, яка користується попитом у споживачів і забезпечує йому стабільний прибуток. До таких показників необхідно віднести:

- коефіцієнт абсолютної ліквідності, оскільки це найбільш жорсткий критерій платоспроможності і показує, яку частку короткострокової заборгованості підприємство може погасити найближчим часом;
- коефіцієнт маневреності власних коштів, який показує здатність промислового підприємства підтримувати рівень власного оборотного капіталу і поповнювати оборотні кошти за рахунок власних джерел;
- коефіцієнт майна виробничого призначення, оскільки показує частку майна виробничого призначення в загальній вартості всіх засобів підприємства;
- коефіцієнт рентабельності продукції, який характеризує можливості цінової політики підприємства, прямо пов'язаний з рівнем витрат на виробництво і показує доходність реалізації, тобто на скільки гривень потрібно реалізувати виготовленої продукції, щоб отримати 1 грн. прибутку.

Доречно відмітити, що аналіз резервів життєздатності важливий для промислових підприємств, з одного боку, для виявлення потенційних можливостей її формування, а з іншого - для розробки стратегії чи конкретних заходів цього процесу.

Використання резервів виступає необхідною та об'єктивною передумовою виходу вітчизняних виробників на світовий ринок.

Література

- 1.Лаврук В. В. Маркетингова концепція інноваційної політики агропромислового розвитку у конкурентному середовищі. "Агросвіт", - 2009, №3, с.2-5.
- 2.Мартиненко. В. П. Резерви життєздатності підприємств у ринковому середовищі. " Формування ринкових відносин в Україні,, - 2008, №4, с. 108-111.

ІННОВАЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ В УКРАЇНІ

Гуцаленко О.А.

Науковий керівник: к.е.н., доцент Козловський С.В.

В даній статті проведено дослідження питання підвищення інвестиційного клімату України на основі використання схеми форфейтингового інвестування. Запропоновано активно використовувати лізінг як інструмент інвестиційної діяльності.

Постановка проблеми. При аналізі привабливості країни для прямих іноземних інвестицій дослідники часто оперують поняттям "інвестиційний клімат". Інвестиційний клімат - це сукупність макро- та мікроекономічних, політичних, соціальних та соціокультурних передумов, що визначають привабливість і доцільність інвестування в ту чи іншу господарську систему (економіку країни, регіону) [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Суттєвий внесок у дослідження проблем інвестування й інвестиційного середовища, розробку державного регулювання інвестиційного процесу в сучасній науці зробили О.А. Пересада, В.Л. Осецький, С.В. Захарін, О.Є. Кузьмін, А.А. Даниленко, Б.А. Карпінський, С.М.

Васильченко, Т.О. Кізіма, К. Кодзіма, Т. Озава (проблеми макро- та мікроекономічних підходів), Д. Най, В. Тінг, Б. Фрей, Ф. Шнайдер, Х. Холлхаммер (взаємозв'язок політичної стабільності з економічними чинниками), М. Кессон, І. Гідді та С. Янг (залежність інвестицій від розміру фірми, стану галузей і країни базування) та ін. Проте цим працям загалом притаманний аналіз досить вузького кола аспектів, що об'єктивно пояснюється комплексним характером проблеми.

Мета статті. Метою даної статті є вдосконалення механізму підвищення інвестиційного клімату в Україні за рахунок впровадження інноваційних схем форфейтингового інвестування.

Виклад основного матеріалу. На сучасному етапі іноземне інвестування на теренах України відбувається в основному у двох напрямках: 1) створення проекту "із нуля" та створення нових підприємств; 2) придбання українських компаній через приватизацію державних підприємств, купівлю вже приватизованих підприємств та купівлю акцій новостворених приватних компаній. Але як свідчить світовий досвід це не всі можливі шляхи залучення іноземних інвестицій.

Однією з можливостей є лізинг. Закордоном це досить поширена форма інвестування, але у нашій країні ця форма бізнесу практично залишається недостатньо впровадженою.

Лізинг – це договір на оренду заводу, промислових товарів, обладнання й нерухомості для використання їх у виробничих цілях, у той час к товари купуються орендодавцем, і він зберігає за собою право власності [2].

Велике розмаїття форм лізингу, що застосовуються у країнах Заходу, базується на трьох найпоширеніших типах операцій: фінансовий лізинг (прямий або капітальний); оперативний (сервісний); зворотній лізинг.

Фінансовий лізинг є історично першим типом лізингу. Цей тип лізингу здебільшого не передбачає нікого обслуговування майна з боку орендодавця, не припускає довгострокового орендування і є повністю амортизаційним, що дає змогу орендодавцеві розраховувати на одержання орендних платежів, які покривають усі його витрати на придбання обладнання.

Причина популярності фінансового лізингу серед широкого кола іноземних інвесторів полягає у швидкості та гнучкості оформлення документів, адаптації термінів орендних платежів до терміну окупності інвестицій.

Даний вид лізингу дає можливість підвищити платоспроможність підприємства. Тому традиційним клієнтами є підприємства малого та середнього бізнесу.

Оперативний сервісний лізинг передбачає широкі партнерські відносини між лізингодавцем та лізингоотримувачем, щодо фінансування, обслуговування, ремонту, налагодження складних видів техніки, а також професійного навчання фахівців замовника, що забезпечує оптимальну ефективність використання орендованого обладнання.

Зворотній лізинг являє собою систему взаємопов'язаних угод, за якої підприємство – власник будинків, землі чи обладнання продає цю власність фінансовій організації, водночас оформлюючи при цьому угоду про довготермінову оренду своєї колишньої власності на умовах лізингу. Зворотній лізинг є альтернативою заставної операції.

Форфейттинг є фінансовою операцією, що перетворює комерційний кредит у банківський шляхом купівлі боргу, зазначеного в оборотному документі, у кредитора на безобіговій основі. Цей вид інвестування є достатньо дорогим, хоча позбавляє інвестора від кредитних ризиків (рис. 1).

Також однією з форм залучення іноземного капіталу є створення спільних підприємств. Нині спільні товариства є зручною формою проникнення іноземних інвесторів на вітчизняний ринок і освоєння ними нових видів діяльності.

Організація спільного підприємства дає інвесторові можливість використовувати знання внутрішнього ринку місцевим партнером і тим самим зменшити ступінь ризику та придбати нову сировинну базу, використовувати дешеву робочу силу.

Ще формами інвестиційної діяльності є франчайзинг та форфейттинг.

Франчайзинг є формою опосередкованого фінансового інвестування. Застосовується він в основному у такій галузі як інновація.

Використання франчайзингу дає можливість залучити капітал багатьох інвесторів, які прагнуть стати підприємцями. Цей капітал може набагато перевищувати розмір капіталу, який залучити традиційним способом. Схема здійснення франчайзингу полягає в тому, що франшизодавець здійснює передачу або продаж ліцензії – франшизи – на право реалізації продукції або заняття бізнесом на певній території з використанням товарного знаку, за умови виконання франшизодержувачем вимог якості й технологій. Загалом франчайзинг доцільно використовувати для тиражування наукомісткої продукції із залученням великого капіталу.

Особливе місце у інвестуванні відводиться дуже ефективній, але поки що не розвинутій на території України, через недостатню поінформованість такої формі інвестування, як форфейттинг.

Висновки. Таким чином за умови зниження інвестиційної активності Україна потребує термінових заходів по активізації інвестиційної діяльності, а також найбільш повного й ефективного використання всіх можливих джерел фінансування капітальних вкладень, як внутрішніх так і зовнішніх. Втрата інвестиційної активності через зменшення внутрішніх інвестиційних ресурсів може бути відшкодована за допомогою залучення іноземного капіталу (використання схем форфейтингового інвестування), насамперед у ті сфери і напрями економічного розвитку, де разом із національними ресурсами він забезпечить максимальну віддачу та взаємо вигідність економічного співробітництва.

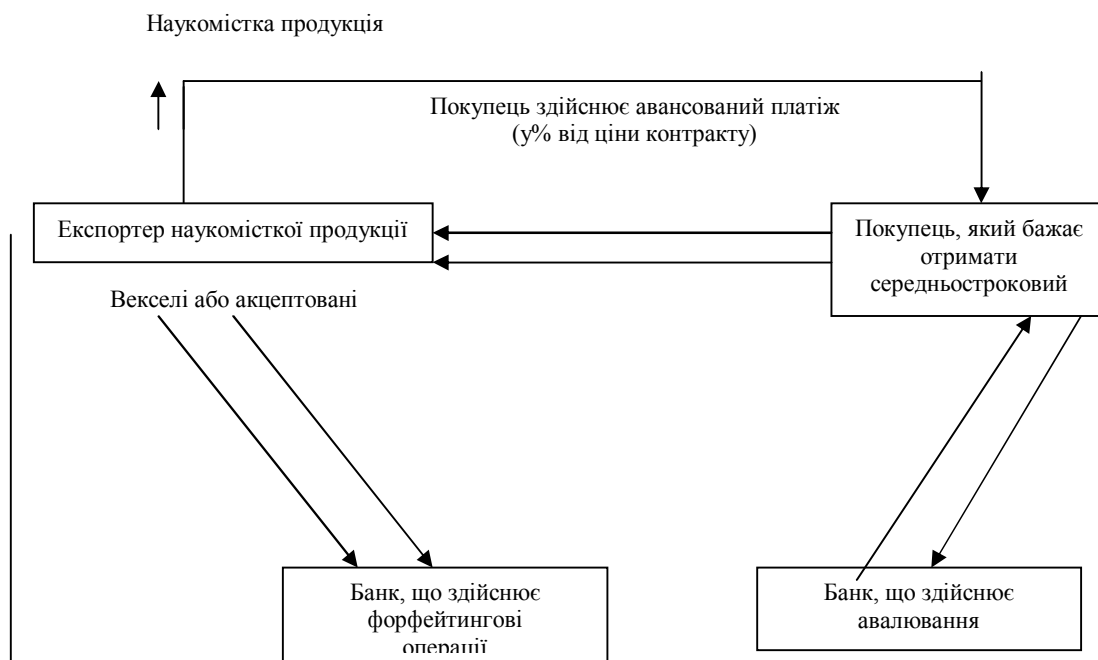

Рис. 1. Схема форфейтингового інвестування

Література

1. Козловський С.В., Герасименко Ю.В. Моделювання інвестиційних процесів в агропромисловому комплексі України. Монографія. – Вінниця: „Глобус-Прес”, 2007. – 136 с.
2. Прямі іноземні інвестиції. Під ред. Д. Дайкера / Пер. з англ. К.: К.І.С., 2004. - 202с.

ІНВЕСТИВАННЯ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ ЯК ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ АПК

Ковтун Л.С.

Науковий керівник: к.е.н., доцент Мазур К.В.

У статті досліджено особливості інвестування у розвиток людського капіталу села, визначено перспективи і переваги інвестування в людський капітал та вплив на це різноманітних чинників.

Постановка проблеми. У розвинених країнах настання нового тисячоліття збігається з початком періоду серйозних змін, що стимулюють увагу до процесу відтворення людського капіталу.[2]

Високий рівень людського капіталу є вагомим чинником у привабленні інвестицій. Поряд з індивідуальним посиленням росту економіки, розвиток людського капіталу і інвестування посилюють одне одного через комплементарні ефекти: підвищення кваліфікаційного рівня робочої сили – прямий ефект, покращення соціальної стабільності та здоров'я нації – непрямий ефект. Людський капітал – це нове суспільне явище, яке уособлює, з одного боку, індивідуальні людські цінності та надбання, з іншого, - багатство суспільства.[3]

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанню інвестування в розвиток людського капіталу у своїх дослідженнях приділяли увагу К. Маркс, І. Фішер, Т. Шульц, Г. Беккер, А. Колот, Е. Лібанова, В. Лич, О. Грішнова, Л. Антошкіна, В. Близнюк, В. Антонюк, І. Журавльова.[1]

Метою даної статті є: дослідити методологічні особливості моделей інвестування в людський капітал.

Викладення основного матеріалу. Людський капітал – це система характеристик, які визначають здатність людини до творчої праці з метою створення товару, послуг, тобто якість робочої сили індивідуума, сукупного працівника підприємства, фірми, корпорації, країни, що знаходить прояв у процесі розширеного відтворення.

Головною діючою особою в концепції людського капіталу є раціональний індивід, який прагне максимізувати власні чисті (нетто) доходи за весь період життєвого циклу, а центральними критеріями ефективності відповідно стають «цінність» і «час».

У сучасному світі триває постійна боротьба за інтелектуальний ресурс та доступ до джерел його формування. Людський капітал стає головним джерелом нагромадження національного багатства, а отже,